

SIVILOMBUDET

HORTEN KOMMUNE
Postboks 10
3191 HORTEN

Vår referanse
2022/1288

Deres referanse

Vår saksbehandler
Johannes Flisnes Nilsen

Dato
13.05.2022

Avslutning av Sivilombudets besøk til Åsgårdstrand sykehjem, Horten kommune

Vi viser til dialog om oppfølging av Sivilombudets rapport etter besøk til Åsgårdstrand sykehjem 1.– 11. desember 2020, senest ved Horten kommunes brev 2. februar 2022.

Kommunens brev 23. august 2021 viste i stor grad til rutiner og prosedyrer som Sivilombudet allerede var kjent med innholdet av. Derfor etterlyste vi i brev 7. desember 2021 en nærmere redegjørelse om hvordan kommunen hadde fulgt opp rapportens anbefalinger.

1. Generelt om oppfølgingen

Kommunens redegjørelse gir en god oversikt over hvilke konkrete tiltak som er iverksatt, og hva som gjenstår. Vi har merket oss at hovedutvalget og kommunestyret i Horten kommune har fått orientering om Sivilombudets rapport og kommunens oppfølgingsarbeid, og at dette skal følges videre opp i år.

Vi noterer oss også at tre viktige tiltak ble vedtatt i forbindelse med kommunestyrets behandling av budsjett for 2022:

- tre millioner i økte midler til bemanning ved sykehjemmene i kommunen
- utarbeidelse av forslag til pårørendestrategi for å styrke samspill mellom pårørende og det offentlige tjenestetilbudet, og
- utredning av utvidet aktivitetsopplegg for beboerne ved sykehjem med økt involvering av lokalsamfunnet

Det er positivt at kommunen har inkludert alle sykehjemmene i sin oppfølging etter besøket. Kommunen viser også til en planlagt intern revisjon som skal iverksettes så snart smittesituasjonen tillater det. En slik revisjon fremstår som et konstruktivt tiltak for å forbedre flere av områdene Sivilombudet har pekt på i rapporten.

2. Noen merknader til oppfølgingen av anbefalingene

2.1. Medvirkning fra pårørende

Kommunen beskriver rutiner for å innhente informasjon om sykehjemmenes beboere i forbindelse med inntakssamtaler. Vi har merket oss opplysningene om hvordan informasjon fra pårørende under inntakssamtaler blir dokumentert og dermed kan fanges opp i arbeidet med å forebygge utfordrende situasjoner og bruk av tvang.

2.2. Aktiviteter

Vi merker oss kommunens beskrivelse av hvordan aktivitetstilbudet til beboerne skal styrkes. Dette omfatter at det alltid skal utpekes en aktivitetsansvarlig på vakt for å sikre at beboerne tilbys aktiviteter. Aktiviteter skal videre sikres gjennom at det blir ført daglige arbeidslister og at ansvaret for oppfølging av pasientenes individuelle aktivitetsplaner gis til ansatte som har oppgave som tjenesteansvarlig for den enkelte beboer. Vi forutsetter at aktivitetstilbudet også inkluderer mulighet for opphold i friluft for beboere som ønsker det. Det politiske vedtaket om å utvide tilbudet om aktiviteter og sosialt samvær for beboerne fremstår som et godt tillegg i oppfølgingen.

2.3. Bruk av legemidler

Kommunen har i etterkant av Sivilombudets besøk revidert sine rutiner for årskontroll. Det fremgår nå tydelig at legemiddelgjennomgang er en del av den årlige helsekontrollen av beboerne ved sykehjemmene. Vi har merket oss at kommunen har inngått samarbeid med farmasøyt til legemiddelgjennomgang og iverksatt ytterligere tiltak for å sikre bedre dokumentasjon. Vi legger til grunn at disse rutinene medfører at også dokumentasjonen av vurdering, funn og tiltak fra legemiddelgjennomgang styrkes.

2.4. Oppfølging av ernæringstilstand

Sivilombudet merker seg at det er etablert en faggruppe som med utgangspunkt i HelseDirektoratets nye nasjonale retningslinjer for å forebygge og behandle underernæring skal revidere kommunens handlingsplan på området. Vi har også notert oss at det er etablert rutiner for å sikre en systematisk oppfølging av beboere etter at ernæringsstatus er kartlagt.

2.5. Dokumentasjon i pasientjournal

Vi forstår kommunens tilbakemelding slik at det foreløpig ikke er innført obligatoriske e-læringskurs om dokumentasjon i pasientjournal, men at dette fortsatt er under vurdering. Vi forutsetter at kommunen sikrer grunnleggende kunnskapskrav om dokumentasjon i forbindelse med ferdigstilling av opplæringspakker for de ulike fagstillingene.

Det er positivt at sykehjemmet har innført systematisk refleksjon med involvering av leder om behov for vedtak som del av opplæringen av nyansatte. Vi har også merket oss at Sivilombudets besøk skal ha fått ansatte ved avdelingene til å rette mer oppmerksomhet på behov for vedtak om tvungen helsehjelp og når slike behov ikke lenger foreligger, slik ledelsen ved Åsgårdstrand sykehjem har beskrevet.

Kommunen redegjør videre for at fagsykepleier daglig leser journal på alle beboerne ved sykehjemmet, og at mangler ved dokumentasjonen tas opp direkte med den ansatte det gjelder. Individuell oppfølging av ansattes dokumentasjon fremstår som et godt tiltak for å heve kvaliteten på dokumentasjon i pasientjournal slik at nødvendig informasjon om oppfølging reflekteres i journalen.

2.6. Kunnskap om tvungen helsehjelp

Vi har notert oss kommunens opplysninger om hvilke konkrete tiltak som er iverksatt for å sikre at alle ansatte får nødvendig kunnskap om tvungen helsehjelp, blant annet arbeidet med kompetansepakker for de ulike faggruppene, oppfølging av dokumentasjonspraksis og bruk av kvalitetssystemet for å påse at ansatte setter seg inn i aktuelle rutiner. Det er også gjennomført opplæringstiltak av kommuneoverlegen som overordnet faglig ansvarlig som skal gjentas ved behov. Slik oppfølging fra overordnet faglig ansvarlig er et viktig virkemiddel for å sikre lik og riktig praktisering av reglene om tvungen helsehjelp.

2.7. Vedtak om tvungen helsehjelp

Sivilombudet merker seg særlig at sykehjemmet har innskjerpet sine rutiner slik at vedtak ikke treffes før samtykkevurdering er vurdert i relasjon til det aktuelle vedtaket. Det er ellers positivt at kommunen vil iverksette en kartlegging våren 2022 basert på veilederen for det landsomfattende tilsynet i 2020 fra Statsforvalteren.

2.8. Tvungen helsehjelp uten vedtak

Sivilombudet har notert seg kommunens opplysninger om hvordan GPS-enheter etter utbedringer av signalrekkevidden vil kunne benyttes som et tiltak for økt bevegelsesfrihet for beboere ved sykehjemmet. Vi har også merket oss hvordan utgang fra avdelinger for pasienter uten tvangsvedtak skal sikres dersom noen i avdelingen har vedtak om tilbakeholdelse. Vi vil understreke betydningen av tilstrekkelig bemanning i avdelingene slik at pasienter ikke hindres fra å forlate avdelingen uten at det er truffet vedtak om dette. Vi har også notert oss at det skal tildeles nøkkelkort for uhindret utgang for beboere som er i stand til å bruke slike.

3. Avslutning

Samlet sett gir kommunens svar inntrykk av at det har iverksatt flere viktige tiltak for å følge opp Sivilombudets funn og anbefalinger, selv oppfølgingen på flere punkter forutsetter et langsiktig kvalitetsforbedringsarbeid.

Etter en helhetsvurdering avslutter vi med dette oppfølgingen av besøket, men ber om å få tilsendt kommunens internrevisjonsrapport når denne foreligger. Et eventuelt nytt besøk eller annen oppfølging vil bli gjennomført dersom Sivilombudet vurderer dette som hensiktsmessig.

For sivilombudet

Helga Fastrup Ervik
avdelingssjef

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.